

2026Z05782

(ingezonden 23 maart 2026)

Vragen van het lid Dassen (Volt) aan de minister en de staatssecretaris van Defensie over het Argos-bericht 'Nederland wil Amerikaanse onbemenste gevechtsvliegtuigen vol AI aanschaffen'.

Bent u bekend met het artikel 'Nederland wil Amerikaanse onbemenste gevechtsvliegtuigen vol AI aanschaffen' van Argos? [1]

In uw Kamerbrief (Kamerstuk 36592, nr. 60) geeft u aan: "Bij wijze van uitzondering en omdat ik in deze casus extra waarde hecht aan transparantie, informeer ik uw Kamer vooraf." Klopt het dat u tot een brief over bent gegaan na vragen van Argos? Zo nee, waarom maakt u dan deze uitzondering?

Welke commitment geeft Nederland aan het CCA-programma, nu en in de toekomst, bij het tekenen van de *letter of acceptance*?

In hoeverre zullen de vergaarde kennis en onderzoeksresultaten uit dit programma intellectueel eigendom zijn van de Nederlandse overheid?

Op welke manier zullen de vergaarde kennis en onderzoeksresultaten later gebruikt kunnen worden ter bevordering van een Europees alternatief?

Kunt u aangeven waarvoor het benodigde budget van €50-100 miljoen wordt gebruikt?

Bent u voornemens om twee testtoestellen aan te schaffen?

Waarom is de Kamer in de voorgaande Kamerbrief (Kamerstuk 36592, nr. 56) over CCA niet ingelicht over het aanschaffen van testtoestellen?

Worden er binnen het ministerie momenteel al vervolgstappen besproken om het inkooptraject van het CCA te vorderen, naast het aanschaffen van de twee testtoestellen? Zo ja, welke?

Op basis van welke gronden kan de Nederlandse overheid nog uit het project stappen?

Welke afspraken zijn daaromtrent gemaakt en welke kosten zijn daarmee gemoeid?

Deelt u de zorg dat de verdere integratie van CCA met de vijfde generatie jachtvliegtuigen onze afhankelijkheid van het Amerikaanse defensie-ecosysteem vergroot? Waarom wel, waarom niet?

Deelt u de mening dat het onwenselijk is, gezien de huidige geopolitieke ontwikkelingen, dat Nederland verder geïntegreerd raakt in het Amerikaanse defensie-ecosysteem? Indien u deze zorg deelt, kunt u dan uitleggen hoe deze verdere integratie bijdraagt aan het onafhankelijker

worden?

Bent u ermee bekend dat Anduril nauw samenwerkt met Palantir?

Bent u bekend met de uitspraken van Anduril CEO Palmer Luckey: *“So, to me, there's no moral high ground in using inferior technology, even if it allows you to say things like, ‘We never let a robot decide who lives and who dies,’”* en van Palantir CEO Alex Karp *“I love the idea of getting a drone and having light fentanyl-laced urine spraying on analysts that tried to screw us.”*? In hoeverre bent u comfortabel met het uitbesteden van onze AI-defensiecapaciteiten aan deze personen?

Kunt u reflecteren op de uitspraak over Palantir van Italiaanse onderzoeker Francesca Bria in Follow the Money: *“Het is een arm van de Amerikaanse veiligheidsstaat: een particulier instrument van geopolitieke macht. Als Europese overheden hun tools kopen, kopen ze niet alleen software: ze geven soevereiniteit op. Als je in zo’n bedrijf investeert, financiert je de oorlog tegen Europese democratie.”*?

Hoe verhoudt de samenwerking met deze bedrijven zich tot de verklaring over het gebruik van AI op Responsible AI in the Military Domain (REAM), welke Nederland wel en de VS niet getekend hebben?

Hoe verhoudt de samenwerking zich met de uitspraken van Pete Hegseth, Amerikaanse minister van Oorlog: *“De AI van het ministerie van Oorlog zal niet woke zijn.”* en *“Geen domme gevechtsregels, geen moeras van natie-opbouw, geen oefening in het bouwen van democratie, geen politiek correcte oorlogen”*?

Heeft het ministerie contact gezocht met Italië, het Verenigd Koninkrijk, dan wel met Japan, om te verkennen wat hun plannen zijn voor onbemenste vliegtuigen en of Nederland daaraan kan bijdragen? Zo nee, waarom niet?

In de Kamerbrief van 19 maart schrijft u dat: *“[twee Europese samenwerkingsprogramma’s] bieden op dit moment geen mogelijkheden tot deelname aan een kennis- en innovatieprogramma voor onbemenste gevechtsvliegtuigen.”*; waarom heeft u er niet voor gekozen om deze in samenwerking met andere landen op te zetten en in plaats daarvan uit te wijken naar de Amerikanen?

Kunt u deze vragen apart en voor 8 april 2026 beantwoorden?

[1] Argos, 18 maart 2026, 'Nederland wil Amerikaanse onbemenste gevechtsvliegtuigen vol AI aanschaffen', (<https://argos.vpro.nl/artikelen/nederland-wil-amerikaanse-onbemenste-gevechtsvliegtuigen-vol-ai-aanschaffen>)